Szalay László Pál

Toronyiránt

Nincs kétségem afelől, hogy Jósvafő semmit sem változott az elmúlt évtizedekben, mert ma is az a mesevilág, ahogy először rácsodálkoztam. S az ide térő turista sem keres mást, mint a természetes bájt, a régi világ egyszerűségét, a portáról kicsaholó kutyát, a reggeli kakaskukorékolást és az erdőből előóvakodó őzikét. Ó, apró falvak védőszentje, nem engedd, hogy a divatosan modern, trendin okos világ elragadja ezt az apró határmenti szívem csücskét, mesterkéletlen zugot. Ahogyan Szablyár Péter, a hely egykori jótétlelke, az általa létrehozott tájház teraszán üldögélve fogalmazott: *„A szegényég konzervál"*. Annyit toldanék hozzá, hogy nem is annyira a szegénység, hanem a gondviselés teremtette és őrizte meg e vidék végtelen gazdagságát, amit ma is számolatlan osztogat. Ebből a kincsből markolhattam magam is félszáz másik szerencsés honfitársammal, akikkel együtt adtam hálát július 1-én a református harangtorony megújulásáért.

Amikor a Jósva patak áradása alábbhagyott, és a Pap-palló járhatóvá vált, Mező Arnold tiszteletes riasztotta a vendéglátó egységeket, az énekkart, a fő és mégfőbb gondnokát, hogy ünnepet szentel a nép a Templom-dombon, és hogy siessenek hamar. Készült is Jósvafő aprajanagyja, vasalta ünneplőjét, ajándékok kerültek celofánba, plazmatévé okosodott a felújítás képeivel, valódi gyümölcsből érlelődött a pirosló frissítő, nokedlihez pörkölt, franciasalátához rántotthús dörgölődött. Süteményből egy tucatféle házikülönlegesség sorjázott a kínálótálcákon, szépen megkomponált rendben, a legjobbfajta sóspogácsával megtámogatva.

Jöttek is a templomba az egyházi és világi méltóságok, hogy hitelesítsék eme napot minden élő számára, hogy a torony áll, a harangok szólnak, az esztétikai élmény teljes, Istenünk még nagyobb dicsőségére. A magaslatot megmászni ajánlott elfoglaltság, jó így megérkezni a templom fallal körülvett robosztus épületébe. A falu népe már a hűs hajótestben, az ügyvivők, a szószólók, a felelős személyek pedig a pitvarban várják bebocsátásukat. Dél felé indultak meg a mutatók, a kicsi lassúbb, a nagy szaporább elánnal, amikor a vonulás a templomba érkezett és Mező Arnold nagytiszteletű úr a 89. zsoltárt jelentette. S valóban, úgy volt, ahogy énekeltük a *„a szent gyülekezet a te igazságodat"* megélte, megjelenítette, megtapasztalta. Barna Sándor püspökhelyettes volt abban a kiváltságos helyzetben, hogy a szószék magasából, az ige abszolút tekintélyének fedezékében Isten magasztos tetteiről prédikálhatott.

Alapigéje, a gyülekezet választott vezérigéje, a 136. zsoltár. *„Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert örökké tart szeretete!"* Nagyívű, tanító igehirdetésében végig szorosan az igére támaszkodott, attól se jobbra, se balra el nem tért. Az ünneplő gyülekezetet kézen fogva, mint egy gyermeket vezette egyre beljebb a zsoltár rejtelmeibe. Igehirdetésében nem hagyott kétséget afelől, hogy a hallott ige *„életünk legfőbb kategóriáit mutatja meg"*. A legfőbb kategóriák pedig attól működhetnek, mert Isten szeret bennünket. Az ő szeretete töltötte meg ezt a napot is, hogy nem a semmi, az üresség honol a szívünkben, gondolatainkban, hanem a hálaadás.

Az igehirdetést sem követhette más ezen a helyen, mint az ige. Az ige Isten cselekvő hatalmának a megjelenése. S ez a nap sem szólt másról, mint arról, hogy Isten tervét miként ismerte fel a jósvafői közösség. Az énekkar dallamívekbe szedve, hangszerrel és hangszállal dicsérte az Urat, a Felségest. Majd Mező Arnold, Aggtelek, Jósvafő, Szinpetri, Tornakápolna lelkipásztora emelkedett szólásra. Meghatódottságot, elfogultságot és személyes jegyeket sem nélkülöző beszédében sorra idézte a rajta túl nőtt történelem, a vele változó történelem és a jelen epizódjait. Beszédében megszólította mindazokat a kiemelkedő szereplőket, akik a felújítás folyamatában végig kísérték a lelkipásztort és a gyülekezetet. Minden irányból a megértés és nagylelkűség légköre vette körül, amikor a szükségek szorongattatásait idézte. Nem kérdés Isten járt előtte, mert, aki az ő ügyében fáradozik, nem marad magára. A beszéd két különleges mozzanata volt, amikor egy öreg, rozsdás, görbe szeget villantott fel a lelkész, mondván, ez tartotta a toronysüveget 171 évig. Valamit, amikor felolvasta az a memorandumot, amit a toronyba elhelyezett időkapszulába tettek.

Az Abaúji Református Egyházmegye esperese, Kusnyír László a bibliai tornyok ígéreteiről és reménységeiről beszélt. Bár mind a bábeli, mind a siloámi torony a sikertelenség, a dac, a fájdalom, a veszteség, az érthetetlenség, a lázadás mementói, mégis üzennek, mégis tanítanak, egy ilyen hálaadó alkalmon. Mert a jósvafői harangtornyot Isten megengedte megépülni, az évszázadok viharaiban megtartotta, és most régi fényében a viszontagságok között is a diadalmas Istent hirdeti. Akik itt hálát adnak, egy nyelven beszélnek, értik egymást, és érteni vélik Istent.

A köszöntések sorából Riz Gábor országgyűlési képviselő, Jóna Gábor Jósvafő polgármestere és Porcsné Berecz Anita főgondnok is kivették a részüket. Érdekes ellenpontozás volt, ahogy az egyházi személyek a szószék, illetve az úrasztala mellől, míg a világi felszólalók pont szemközt a bejárati ajtó hasadékából intézték gondolataikat a gyülekezethez. Főgondnok asszony nem csak szavakban fejezte ki köszönetét,

de a közösség tapintható, ízlelhető, illatolható ajándékai is kézről kézre jártak. Köszönet fönn a magasságban, köszönet itt a földön lent, hogy minden a helyére kerülhetett és a torony szilárdan áll, hogy a belőle felcsendülő harang hangja a következő nemzedékeket is kérlelje, intse, sirassa, hívogassa.

Az erre a napra rendelt igének egyik mondata a reggeli csendességben szíven ütött. *„Mert amikor az Úr Jézus megjelenik a mennyből hatalmának angyalaival."* (II. Thessz 1:7) Jézus egy nap, a történelem végén, nem, amikor Francis Fukuyama jósolta, megjelenik. Jön, hogy lelki minőséget keressen. Valahol így olvassuk: *„vajon talál-e hitet a földön?"* (Lk 18:8) Nem szemfényvesztést, nem kirakatot, hanem a belső szobában megszülető minőséget. Erre mondta Németh László: a minőség forradalma. Ez nem a munkahelyen, a gyárban, a műtőben születik, hanem az egyén szenvedélye kavarja fel. S a mi viszonyaink között mi lehetne más, mint a szenvedély Isten iránt. Nem a kötelezőt megfutni, hanem a mániákus vízió, hogy Isten legyen minden mindenekben. A japánok ezt gambarinak nevezik. A figyelem teljes összpontosítása, eltökélt, kemény munka, tágra nyílt szem. A minőség forradalma, a lélek szenvedélye, a gambari most egy toronyban testesül meg. Egy torony, ami segít felfelé figyelni, emelkedni, a lehúzó erőkkel szemben, attól, ami mennyiséggé, és megszámlálhatóvá akar bennünket tenni. Ne hagyjuk! *Szakaszd el ház most is szívünket* Urunk, *minden érzésünket, a sok hiábavalóságtól*, hogy egyre szenvedélyesebben szerethessük téged.